

CONSELLERIA DE SANITAT UNIVERSAL I SALUT PÚBLICA

INSTRUCCIÓ: 22/2017

ÒRGAN DEL QUAL EMANA: SECRETARIA AUTONÒMICA
DE SALUT PÚBLICA I DEL SISTEMA SANITARI PÚBLIC

DATA : 24/07/2017

ASSUMPTE: CARTERA DE SERVEIS I PSEUDOCIÈNCIES

DESTINATARIS: NIVELL DIRECTIU I ADMINISTRATIU DE LA
CONSELLERIA DE SANITAT UNIVERSAL I SALUT PÚBLICA,
ÒRGANS CENTRALS I TERRITORIALS, DEPARTAMENTS DE
SALUT I HOSPITALS DE CRÒNICS I DE LLARGA ESTADA

PREÀMBUL

La Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública, de conformitat amb el que disposa l'article 43 de la **Constitució Espanyola** i l'article 54.1 de l'**Estatut d'Autonomia** de la Comunitat Valenciana, té el deure d'organitzar i tutelar la salut pública i les prestacions i serveis necessaris.

La **Llei 16/2003**, de 28 de maig, de cohesió i qualitat del Sistema Nacional de Salut, estableix que mitjançant un reial decret es determinaran amb caràcter bàsic les garanties mínimes de seguretat i qualitat que hauran de ser exigides per a la regulació i autorització per part de les comunitats autònomes de l'obertura i posada en funcionament dels centres, servicis i establiments sanitaris.

Com a desplegament d'aquesta llei es va publicar el **Reial Decret 1277/2003**, de 10 d'octubre, pel qual s'estableixen les bases generals sobre l'autorització de centres, servicis i establiments sanitaris. En l'article 2, s'estableixen les definicions següents:

Centre sanitari: conjunt organitzat de mitjans tècnics i instal·lacions en els quals els professionals amb capacitat, per la seua titulació oficial o habilitació professional, realitzen

bàsicament activitats sanitàries a fi de millorar la salut de les persones. Els centres sanitaris poden estar integrats per un o més serveis sanitaris, que constitueixen la seua oferta assistencial.

Servei sanitari: unitat assistencial, amb organització diferenciada, dotada dels recursos tècnics i dels professionals amb capacitat, per la seua titulació oficial o habilitació professional, per a realitzar activitats sanitàries específiques. Pot estar integrat en una organització on l'activitat principal pot no ser sanitària.

Activitat sanitària: conjunt d'accions de promoció, prevenció, diagnòstic, tractament o rehabilitació, dirigides a fomentar, restaurar o millorar la salut de les persones realitzades per professionals de la sanitat.

En aplicació i desenvolupament de l'esmentat Reial Decret, a la Comunitat Valenciana es va publicar el **Decret 157/2014**, de 3 d'octubre, del Consell, pel qual s'estableixen les autoritzacions sanitàries i s'actualitzen, creen i organitzen els registres d'ordenació sanitària de la Conselleria de Sanitat.

La **Llei 44/2003**, de 21 de novembre, d'ordenació de les professions sanitàries, estableix en l'article 5.a, "*principis generals de la relació entre els professionals sanitaris i les persones per ells ateses*", què professionals tenen el deure de prestar una atenció sanitària tècnica i professional adequada a les necessitats de salut de les persones que atenen, d'acord amb l'estat de desenvolupament dels coneixements científics de cada moment i amb els nivells de qualitat i seguretat que s'estableixen en aquesta llei i la resta de normes legals i deontològiques aplicables.

El **Reial Decret 1030/2006**, de 15 de setembre, pel qual s'estableix la cartera de serveis comuns del Sistema Nacional de Salut i el procediment per a la seua actualització, en l'apartat 1.1.2.d de l'Annex V exclou específicament els medicaments homeopàtics de la cartera de serveis comuns de prestació farmacèutica. Aquests estan regulats en l'article 50 del **Reial Decret Legislatiu 1/2015**, de 24 de juliol, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de garanties i ús racional dels medicaments i productes sanitaris.

Instrucció 22/17/07/03

La **Llei 10/2014**, de 29 de desembre, de la Generalitat, de Salut de la Comunitat Valenciana té com a objecte l'ordenació sanitària a la Comunitat Valenciana, en regular les actuacions que permeten fer efectiu, dins del seu àmbit territorial, el dret de la ciutadania a la protecció de la salut.

El 12 de desembre de 2011, el **Ministeri de Sanitat, Política Social i Igualtat** va publicar el "primer document d'anàlisi de la situació de les teràpies naturals".

En aquest document es relaciona el següent:

1.- Les anomenades teràpies naturals comprenen una gran varietat de tècniques, la qual cosa fa que no siga fàcil la seua enumeració exhaustiva. A més, la seua heterogeneïtat dificulta delimitar el seu abast. Aquesta varietat fa que hi hagen dificultats per a classificar aquestes teràpies.

2.- Encara que sota la denominació de teràpies naturals solen englobar-se un gran nombre de tècniques heterogènies, només una part té influència directa sobre la salut i la resta van fonamentalment dirigides al benestar o confort de l'usuari. De les primeres, unes tenen majors riscos per a l'usuari, bé perquè suposen la ingestió de substàncies que poden originar interaccions i inclús toxicitat, o per efectuar-se manipulacions sobre el cos que inadequadament realitzades poden originar esdeveniments adversos.

La Conselleria de Sanitat Universal i de Salut Pública, té el deure de prestar en els seus centres sanitaris una assistència sanitària amb les degudes garanties de seguretat i qualitat dirigides a l'atenció de les persones, per tal de salvaguardar el dret dels pacients en allò referit a la seua salut, sense limitar en cap cas les activitats dels professionals de la sanitat, regulades per la seua normativa d'aplicació.

La Conselleria de Sanitat Universal i de Salut Pública, conscient de la nova realitat social existent, on en pacients amb afectació especial per patologies tan complexes com són les oncològiques, s'introdueixen pràctiques sense evidència científica, que no curen i li generen confusió, elabora les presents instruccions com un instrument dirigit a assentar criteris uniformes amb el respecte a les normes jurídiques abans esmentades i es dicten regles aclaridores d'estes normes al personal dels centres sanitaris de titularitat pública.

Instrucció 22/17/07/04

Conforme al vigent Reglament orgànic i funcional de la Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública, correspon a la Secretaria Autonòmica de Salut Pública i del Sistema Sanitari Públic, les competències, entre altres, en matèria de salut pública, assistència sanitària, coordinació i planificació sanitària, gestió i administració del sistema valencià de salut, dirigint i coordinant en matèria sanitària els centres directius i les unitats administratives que s'adscriuen sota la seua dependència i l'acreditació, autorització i registre de centres, servicis i establiments sanitaris.

Per això, a fi de contribuir a una major claredat en l'adequada prestació assistencial del sistema sanitari públic de la Comunitat Valenciana, i de conformitat amb l'article 6 de la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de Règim Jurídic del Sector Públic, es dicten les següents:

INSTRUCCIONS

PRIMERA. CARTERA DE SERVEIS I ACTUACIONS ASSISTENCIALS EN ELS CENTRES SANITARIS DE TITULARITAT PÚBLICA

En els centres sanitaris de titularitat pública de la Comunitat Valenciana, únicament s'exerciran activitats assistencials, reconegudes en el Reial Decret 1277/2003, de 10 d'octubre, pel qual s'estableixen les bases generals sobre autorització de centres, servicis i establiments sanitaris i desenvolupades per professionals de la sanitat, segons la Llei 44/2003, de 21 de novembre, d'ordenació de les professions sanitàries, i dirigides a proporcionar a la ciutadania les prestacions sanitàries relacionades en la cartera de servicis comuns de salut pública, segons el Reial Decret 1030/2006, de 15 de setembre, pel qual s'estableix la cartera de servicis comuns del Sistema Nacional de Salut i el procediment per a la seua actualització.

La cartera de servicis comuns és el conjunt de tècniques, tecnologies o procediments, enteses com a tal cadascun dels mètodes, activitats i recursos basats en el coneixement i experimentació científica, per mitjà dels quals es fan efectives les prestacions sanitàries. El Reial Decret 1030/2006, en l'apartat 1.1.2.d de l'Annex V exclou específicament els medicaments homeopàtics de la cartera de servicis comuns de prestació farmacèutica.

SEGONA. NO AUTORITZACIÓ DE PUBLICITAT, PROMOCIÓ, PRESENCIA O EXERCICI D'ACTIVITATS NO RECONEGUDES COM ASSISTENCIALS EN CENTRES SANITARIS DE TITULARITAT PÚBLICA

En els centres sanitaris de titularitat pública de la Comunitat Valenciana, **no està autoritzada la publicitat, promoció, presència o desenvolupament** de qualsevol **activitat** que **no siga reconeguda**, pel Ministeri amb competències en matèria de sanitat, **com a assistencial**, considerades com a "pseudociències" perquè no hi ha coneixement i experimentació científica d'aquestes. Entre les dites activitats, es relacionen les descrites en el primer document d'anàlisi de situació de les teràpies naturals, del Ministeri de Sanitat, Política Social i Igualtat , entre les quals estan la Medicina naturista, Naturopatia, Medicina tradicional xinesa, Acupuntura, Ayurveda, Pràctiques biològiques, Fitoteràpia, Teràpia nutricional, Tractaments amb suplementos nutricionals i vitamines, Pràctiques de manipulació del cos, Osteopatia, Quiropràxia, quiromassatge i drenatge limfàtic, Reflexologia, Shiatsu i sotai, Aromateràpia, Tècniques de la ment i el cos loga, Meditació, curació mental, oració, Kinesiologia, Hipnoteràpia, sofronització , arteteràpia i altres, Tècniques sobre la base de l'energia (teràpies del biocamp i teràpies bioelectromagnètiques) , Qi-Gong o Chi-Kung, Reiki, Teràpia floral, Teràpia biomagnètica o amb camps magnètics i qualsevol altra activitat semblant o equivalent a les relacionades.

Aquelles activitats no sanitàries derivades de l'aplicació dels convenis subscrits amb la conselleria amb competències en matèria de sanitat, que es realitzen per personal no sanitari en els centres sanitaris de titularitat pública i la **finalitat dels quals estiga directament relacionada amb la millora del benestar de les persones, sense tindre en cap cas finalitat terapèutica**, hauran d'ajustar-se al que s'estableix en aquesta instrucció i en els convenis corresponents. Com seria el cas de la incorporació de la música en hospitals de pacients o la utilització d'animals de companyia, en cas de l'hospitalització pediàtrica.

Així mateix, s'ha d'exigir a l'entitat amb què s'establix el conveni que, en el material o en les actuacions de difusió que es puguen elaborar o desenrotllar, la utilització de logotip de la Generalitat i Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública, ha de ser consultat amb l'òrgan

Instrucció 22/17/07/06

gestor i autoritzat per ell, i que expresse en eixe material que *"El contingut de la publicació és responsabilitat exclusiva de l'entidad"*

TERCERA. IDENTIFICACIÓ DEL PERSONAL SANITARI I PERSONAL D'ASSOCIACIONS I VOLUNTARIAT EN CENTRES SANITARIS DE TITULARITAT PÚBLICA

Per a evitar qualsevol confusió en aquesta matèria, respecte al personal i les activitats a realitzar pel voluntariat i les associacions sense finalitats lucratives i associacions de pacients i familiars que col·laboren amb la sanitat pública de la Comunitat Valenciana, s'haurà de complir a allò que s'ha acordat en els corresponents convenis de col·laboració d'aquestes organitzacions i associacions amb la Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública, amb especial cautela referent a les clàusules relatives a les activitats a desenvolupar i la identificació adequada del personal d'aquestes.

Igualment, el personal sanitari haurà d'anar degudament identificat, segons l'Orde de 29 d'abril de 2002, de la Conselleria de Sanitat, per la qual es regula la indumentària i els signes identificatius de cada un dels estaments que presten atenció directa als pacients en els centres sanitaris dependents d'aquesta conselleria, modificada per l'Orde de 31 de març de 2005 de la Conselleria de Sanitat, per la qual es regula les targetes d'identificació del personal que presta els seus servicis en els centres sanitaris del sistema sanitari públic valencià.

QUARTA. ENTRADA EN VIGOR

La present Instrucció entrarà en vigor l'endemà de la seua firma.

València, a 24 de juliol de 2017

EL SECRETARI AUTONÒMIC DE SALUT PÚBLICA I DEL SISTEMA SANITARI PÚBLIC

Narcís Vázquez Romero

CONSELLERIA DE SANIDAD UNIVERSAL Y SALUD PÚBLICA

INSTRUCCIÓN: 22/2017

ÓRGANO DEL QUE EMANA: SECRETARÍA AUTONÓMICA DE SALUD PÚBLICA Y DEL SISTEMA SANITARIO PÚBLICO

FECHA: 24/07/2017

ASUNTO: CARTERA DE SERVICIOS Y PSEUDOCIENCIAS

DESTINATARIOS: NIVEL DIRECTIVO Y ADMINISTRATIVO DE LA CONSELLERIA DE SANIDAD UNIVERSAL Y SALUD PÚBLICA, ÓRGANOS CENTRALES Y TERRITORIALES, DEPARTAMENTOS DE SALUD Y HOSPITALES DE CRÓNICOS Y LARGA ESTANCIA

PREÁMBULO

La Conselleria de Sanidad Universal y Salud Pública, de conformidad con lo dispuesto en el artículo 43 de la **Constitución Española**, y el artículo 54.1 del **Estatuto de Autonomía** de la Comunitat Valenciana tiene el deber de organizar y tutelar la salud pública y las prestaciones y servicios necesarios.

La **Ley 16/2003**, de 28 de mayo, de cohesión y calidad del Sistema Nacional de Salud, establece que mediante real decreto se determinarán con carácter básico las garantías mínimas de seguridad y calidad que deberán ser exigidas para la regulación y autorización por parte de las Comunidades Autónomas de la apertura y puesta en funcionamiento de los centros, servicios y establecimientos sanitarios.

En desarrollo de dicha ley se publicó el **Real Decreto 1277/2003**, de 10 de octubre, por el que se establecen las bases generales sobre autorización de centros, servicios y establecimientos sanitarios. En su artículo 2, se establecen las siguientes definiciones:

Centro sanitario: conjunto organizado de medios técnicos e instalaciones en el que profesionales con capacitación, por su titulación oficial o habilitación profesional, realizan básicamente actividades sanitarias con el fin de mejorar la salud de las personas. Los centros

sanitarios pueden estar integrados por uno o varios servicios sanitarios, que constituyen su oferta asistencial.

Servicio sanitario: unidad asistencial, con organización diferenciada, dotada de los recursos técnicos y de profesionales con capacitación, por su titulación oficial o habilitación profesional, para realizar actividades sanitarias específicas. Puede estar integrado en una organización donde la actividad principal puede no ser sanitaria.

Actividad sanitaria: conjunto de acciones de promoción, prevención, diagnóstico, tratamiento o rehabilitación, dirigidas a fomentar, restaurar o mejorar la salud de las personas realizadas por profesionales de la sanidad.

En aplicación y desarrollo de dicho Real Decreto, en la Comunitat Valenciana se publicó el **Decreto 157/2014**, de 3 de octubre, del Consell, por el que se establecen las autorizaciones sanitarias y se actualizan, crean y organizan los registros de ordenación sanitaria de la Conselleria de Sanidad.

La **Ley 44/2003**, de 21 de noviembre, de ordenación de las profesiones sanitarias, establece en el artículo 5.a, *“principios generales de la relación entre los profesionales sanitarios y las personas atendidas por ellos”*, que profesionales tienen el deber de prestar una atención sanitaria técnica y profesional adecuada a las necesidades de salud de las personas que atienden, de acuerdo con el estado de desarrollo de los conocimientos científicos de cada momento y con los niveles de calidad y seguridad que se establecen en esta ley y el resto de normas legales y deontológicas aplicables.

El **Real Decreto 1030/2006**, de 15 de septiembre, por el que se establece la cartera de servicios comunes del Sistema Nacional de Salud y el procedimiento para su actualización, en el apartado 1.1.2.d del Anexo V excluye específicamente los medicamentos homeopáticos de la cartera de servicios comunes de prestación farmacéutica. Estos se encuentren regulados en el artículo 50 del **Real Decreto Legislativo 1/2015**, de 24 de julio, por el que se aprueba el texto refundido de la Ley de garantías y uso racional de los medicamentos y productos sanitarios.

Instrucción 22/17/07/03

La **Ley 10/2014**, de 29 de diciembre, de la Generalitat, de Salud de la Comunitat Valenciana tiene por objeto la ordenación sanitaria en la Comunitat Valenciana, al regular las actuaciones que permitan hacer efectivo, dentro de su ámbito territorial, el derecho de la ciudadanía a la protección de la salud.

El 12 de diciembre de 2011, el **Ministerio de Sanidad, Política Social e Igualdad** publica el “primer documento de análisis de situación de las terapias naturales”.

En dicho documento se relaciona lo siguiente:

1.- *Las denominadas terapias naturales abarcan una gran variedad de técnicas, lo que hace que no sea fácil su enumeración exhaustiva. Además, su heterogeneidad dificulta delimitar su alcance. Esta variedad hace que existan dificultades para clasificar estas terapias.*

2.- *Aunque bajo la denominación de terapias naturales suelen englobarse un gran número de técnicas heterogéneas, sólo una parte tiene influencia directa sobre la salud y el resto van fundamentalmente dirigidas al bienestar o confort del usuario. De las primeras, unas tienen mayores riesgos para el usuario, bien por suponer la ingestión de sustancias que pueden originar interacciones e incluso toxicidad, o por efectuarse manipulaciones sobre el cuerpo que inadecuadamente realizadas pueden originar eventos adversos.*

La Conselleria de Sanidad Universal y de Salud Pública, tiene el deber de prestar en sus centros sanitarios una asistencia sanitaria con las debidas garantías de seguridad y calidad dirigidas a la atención de las personas, con el objeto de salvaguardar el derecho de los pacientes en lo que concierne a su salud, sin limitar en ningún caso las actividades de profesionales de la sanidad, reguladas por su correspondiente normativa de aplicación.

La Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública, consciente de la nueva realidad social existente, donde en pacientes con afectación especial por patologías tan complejas como son las oncológicas, se están introduciendo prácticas sin evidencia científica, que no curan y le generan confusión, elabora las presentes instrucciones como un instrumento dirigido a sentar criterios uniformes al respecto de las normas jurídicas anteriormente mencionadas y se dictan reglas aclaratorias a las mismas al personal de los centros sanitarios de titularidad pública.

Instrucción 22/17/07/04

Conforme al vigente Reglamento orgánico y funcional de la Conselleria de Sanidad Universal y Salud Pública, corresponde a la Secretaría Autonómica de Salud Pública y del Sistema Sanitario Público, las competencias, entre otras, en materia de salud pública, asistencia sanitaria, coordinación y planificación sanitaria, gestión y administración del sistema valenciano de salud, dirigiendo y coordinando en materia sanitaria los centros directivos y las unidades administrativas que se adscriban bajo su dependencia y la acreditación, autorización y registro de centros, servicios y establecimientos sanitarios.

En base a ello, con el fin de contribuir a una mayor claridad en la adecuada prestación asistencial del sistema sanitario público de la Comunidad Valenciana, y de conformidad con el artículo 6 de la Ley 40/2015, de 1 de octubre, de Régimen Jurídico del Sector Público, se dictan las siguientes:

INSTRUCCIONES

PRIMERA. CARTERA DE SERVICIOS Y ACTUACIONES ASISTENCIALES EN CENTROS SANITARIOS DE TITULARIDAD PÚBLICA

En los centros sanitarios de titularidad pública de la Comunitat Valenciana, únicamente se desarrollarán actividades asistenciales, reconocidas en el Real Decreto 1277/2003, de 10 de octubre, por el que se establecen las bases generales sobre autorización de centros, servicios y establecimientos sanitarios y desarrolladas por profesionales de la sanidad, según la Ley 44/2003, de 21 de noviembre, de ordenación de las profesiones sanitarias, y dirigidas a proporcionar a la ciudadanía las prestaciones sanitarias relacionadas en la cartera de servicios comunes de salud pública, según el Real Decreto 1030/2006, de 15 de septiembre, por el que se establece la cartera de servicios comunes del Sistema Nacional de Salud y el procedimiento para su actualización.

La cartera de servicios comunes es el conjunto de técnicas, tecnologías o procedimientos, entendiendo por tales cada uno de los métodos, actividades y recursos basados en el conocimiento y experimentación científica, mediante los que se hacen efectivas las prestaciones sanitarias. El Real Decreto 1030/2006, en el apartado 1.1.2.d del Anexo V excluye

específicamente los medicamentos homeopáticos de la cartera de servicios comunes de prestación farmacéutica.

SEGUNDA. NO AUTORIZACIÓN DE PUBLICIDAD, PROMOCIÓN, PRESENCIA O DESARROLLO DE ACTIVIDADES NO RECONOCIDAS COMO ASISTENCIALES EN CENTROS SANITARIOS DE TITULARIDAD PÚBLICA

En los centros sanitarios de titularidad pública de la Comunitat Valenciana, no está autorizada la **publicidad, promoción, presencia o desarrollo** de cualquier **actividad** que **no sea reconocida** por el Ministerio con competencias en materia de sanidad, **como asistencial**, consideradas como “pseudociencias” al no existir conocimiento y experimentación científica de las mismas. Entre dichas actividades, se relacionan las descritas en el primer documento de análisis de situación de las terapias naturales, del Ministerio de **Sanidad, Política Social e Igualdad**, encontrándose la Medicina naturista, Naturopatía, Medicina tradicional china, Acupuntura, Ayurveda, Prácticas biológicas Fitoterapia, Terapia nutricional, Tratamientos con suplementos nutricionales y vitaminas, prácticas basadas en la manipulación del cuerpo, Osteopatía, Quiropraxia, quiromasaje y drenaje linfático, Reflexología, Shiatsu y sotai, Aromaterapia, Técnicas de la mente y el cuerpo Yoga, Meditación, curación metal, oración, Kinesiología, Hipnoterapia, sofronización, arteterapia y otras, Técnicas sobre la base de la energía (terapias del biocampo y terapias bioelectromagnéticas), Qi-Gong o Chi-Kung, Reiki, Terapia floral, Terapia biomagnética o con campos magnéticos y cualquier otra actividad semejante o equivalente a las relacionadas.

Aquellas actividades no sanitarias derivadas de la aplicación de los convenios suscritos por la conselleria con competencias en materia de sanidad, que se realicen por personal no sanitario en los centros sanitarios de titularidad pública y **cuya finalidad esté directamente relacionada con la mejora del bienestar de las personas, sin tener en ningún caso finalidad terapéutica**, deberán ajustarse a lo establecido en la presente instrucción y en los correspondientes convenios. Tal es el caso de la incorporación de la música en hospitales de pacientes o la utilización de animales de compañía, en caso de la hospitalización pediátrica.

Asimismo, se debe exigir a la **entidad con la que se establece el convenio** que, en el material o en las actuaciones de difusión que se puedan elaborar o desarrollar, la utilización del

Instrucción 22/17/07/06

logotipo de la Generalitat y Conselleria de Sanidad Universal y Salud Pública, debe ser consultado con el órgano gestor y autorizado por él, y que exprese en ese material que “El contenido de la publicación es responsabilidad exclusiva de la entidad”.

TERCERA. IDENTIFICACIÓN DEL PERSONAL SANITARIO Y PERSONAL DE ASOCIACIONES Y VOLUNTARIADO EN CENTROS SANITARIOS DE TITULARIDAD PÚBLICA

Para evitar cualquier confusión en esta materia, en cuanto al personal y actividades a realizar por el voluntariado y las asociaciones sin ánimo de lucro y asociaciones de pacientes y familiares que colaboran con la sanidad pública de la Comunitat Valenciana, se deberá dar cumplimiento a lo acordado en los correspondientes convenios de colaboración de estas organizaciones y asociaciones con la Conselleria de Sanidad Universal y Salud Pública, adoptando especial cautela en las cláusulas relativas a las actividades a desarrollar y la identificación adecuada del personal de las mismas.

Igualmente, el personal sanitario deberá ir debidamente identificado, según la Orden de 29 de abril de 2002, de la Conselleria de Sanidad, por la que se regula la indumentaria y signos identificativos de cada uno de los estamentos que prestan atención directa a pacientes en los centros sanitarios dependientes de esta conselleria, modificada por la Orden de 31 de marzo de 2005, de la Conselleria de Sanidad, por la que se regula las tarjetas de identificación del personal que presta sus servicios en los centros sanitarios del sistema sanitario público valenciano.

CUARTA. ENTRADA EN VIGOR

La presente Instrucción entrará en vigor el día siguiente al de su firma.

Valencia, a 24 de julio de 2017

EL SECRETARIO AUTONÓMICO DE SALUD PÚBLICA Y DEL SISTEMA SANITARIO PÚBLICO

Narcís Vázquez Romero